

Nr 32

Utlåtande i anledning av väckta motioner om ändring av bestämmelserna rörande utbetalning i vissa fall av ersättning för barns läkarvård och resor till läkare.

Andra lagutskottet har till behandling förehaft två inom riksdagen väckta, till lagutskott hänvisade motioner, nr 50 i första kammaren av fru *Hamrin-Thorell* samt nr 57 i andra kammaren av fröken *Liljedahl* och fröken *Elmén*.

I motionerna, vilka är likalydande, har hemställts, »att riksdagen måtte besluta sådan ändring i lagen om allmän sjukförsäkring beträffande ersättning för läkarvård och resor till läkare för barn under sexton år till medlem av allmän sjukkassa, att utbetalning av ersättning för läkarvård och resor till läkare kan ske mot uppvisande av försäkringsbevis för mannen eller hustrun i den familj, i vilken barnet är försäkrat».

Beträffande de skäl motionärerna åberopat till stöd för sitt yrkande får utskottet hänvisa till motionen II: 57.

Över motionerna har utskottet i den ordning § 46 riksdagsordningen föreskriver inhämtat yttrande från riksförsäkringsanstalten. Redogörelse för yttrandet lämnas i det följande.

Huvuddragen av gällande bestämmelser

Försäkring enligt *lagen den 3 januari 1947 om allmän sjukförsäkring* meddelas av allmänna sjukkassor. Försäkringen är till sin karaktär dels obligatorisk och dels frivillig. Varje svensk medborgare, som är bosatt i riket, skall — med vissa undantag — genom medlemskap i allmän sjukkassa vara försäkrad enligt sjukförsäkringslagen fr. o. m. kalendermånaden näst efter den, varunder han eller hon fyllt 16 år. Detsamma gäller beträffande den, som utan att vara svensk medborgare är bosatt och mantalsskriven i riket. Den obligatoriska försäkringen består av en sjukvårdsförsäkring och en sjukpenningförsäkring. Samtliga sjukkasemedlemmar är sjukvårdsförsäkrade. På grund av sådan försäkring är — med vissa undantag — jämväl i riket bosatt barn till medlemmen sjukvårdsförsäkrat till utgången av den kalendermånad, varunder det fyller 16 år. Med sjukkasemedlems egna barn likställes adoptivbarn och fosterbarn ävensom barn, adoptivbarn

och fosterbarn till medlemmens make. Vad nu är sagt om barn och adoptivbarn gäller dock ej, där vårdnaden om barnet tillkommer annan än sjukkasmedlemmen eller make, med vilken denne sammanlever. Därest enligt de nu angivna reglerna barn skulle bli sjukvårdsförsäkrat genom makars försäkring, skall barnet anses vara försäkrat endast såsom barn till mannen. Sjukkasen må dock efter framställning av makarna medge, att barnet i stället skall vara sjukvårdsförsäkrat såsom barn till hustrun. Sådant medgivande må lämnas endast om hustruns årsinkomst av förvärvsarbete överstiger mannens årsinkomst av dylikt arbete. (6 §)

Sjukvårdsförsäkringen omfattar rätt till ersättning för läkarvård och sjukhusvård ävensom i samband därmed företagna resor, allt enligt i sjukförsäkringslagen närmare angivna grunder.

Remissyttrande

Riksförsäkringsanstalten har i yttrande över motionerna anfört följande.

Sjukförsäkringslagen innehåller icke några bestämmelser angående styrkandet av behörigheten att uppbära sjukhjälp från allmän sjukkassa. Bestämmelser härom finnas icke heller i de allmänna sjukkassornas stadgar eller i av Riksförsäkringsanstalten utfärdade föreskrifter. Det måste anses ankomma på vederbörande kassa att på lämpligaste sätt övertyga sig om att den, till vilken utbetalning sker, är berättigad att för egen eller annans räkning kvittera sjukhjälsbeloppet. Sålunda kan — i motsats till vad motionärerna synas förmoda — utbetalning ske även till befullmäktigat ombud för den ersättningsberättigade.

Det lämpligaste sätt, på vilket en person kan fullgöra av sjukkassa framställt krav på legitimation, är att förete det försäkringsbesked, som tillställts varje sjukkasmedlem. Å försäkringsbeskedets baksida har bl. a. med hänsyn härtill angivits, att försäkringsbeskedet bör finnas till hands, då medlemmen i angelägenhet, som rör hans försäkring, är i förbindelse med sjukkassa. Företeende av dylikt försäkringsbesked är dock, såsom av det förestående framgår, icke något sjukhjälsvillkor. I de fall vederbörande kan på annat tillfredsställande sätt legitimeras sig eller är av kassan känd, skall sjukhjälp utbetalas, om förutsättningarna härför eljest föreligga.

Vad beträffar utbetalning av sjukhjälp, avseende barn under 16 år, utgöra de av motionärerna åberopade bestämmelserna i 6 § sjukförsäkringslagen icke hinder för att sjukhjälp utbetalas till modern även i de fall, då barnet är försäkrat såsom barn till mannen och fullmakt från denne saknas. Det har icke i något enda fall kommit till Riksförsäkringsanstaltens kännedom, att en sjukkassa vägrat utbetala sjukhjälp till modern därför att barnet varit försäkrat såsom barn till mannen och modern icke företett dennes försäkringsbesked. Detta utesluter givetvis icke att sådana fall kunna ha förekommit. Förklaringen torde då sannolikt vara att söka i bristande kunskaper och rutin hos nyanställd personal.

Riksförsäkringsanstalten finner med hänsyn till det anförda att motionerna icke bör föranleda någon åtgärd.

Utskottet

I förevarande motioner har aktualiserats frågan hur försäkrad hos sjuk-kassa skall styrka sin behörighet att uppbära sjukvårdersättning för barn. Motionärerna gör icke någon erinran mot bestämmelsen i sjukförsäkrings-lagen att barn under 16 år skall vara sjukvårdsförsäkrat såsom barn till en av föräldrarna, i regel fadern, men yrkar att i lagen måtte inskrivas att ut-betalning av sjukvårdersättning för sådant barn skall kunna ske mot upp-visande av antingen mannens eller hustruns sjukförsäkringsbesked.

Såsom riksförsäkringsanstalten i sitt yttrande över motionerna uttalat föreligger enligt sjukförsäkringslagen icke något hinder för att sjukhjälp ut-betalas till barnets moder även i de fall, då barnet är försäkrat såsom barn till mannen och hans försäkringsbesked eller fullmakt från honom icke före-tes. Det är här uteslutande fråga om hur modern skall kunna styrka att hon äger rätt att uppbära sjukhjälp för barnet, och detta torde — vilket även riksförsäkringsanstalten antytt — kunna ske bl. a. genom att hon företer sitt eget sjukförsäkringsbesked. Utskottet förutsätter att riksförsäkrings-anstalten såsom tillsynsmyndighet för den allmänna sjukförsäkringen i erforderlig mån ger sjukkassorna anvisningar om hur behörigheten att uppbära sjukhjälp för barn under 16 år lämpligen bör styrkas. Mot bakgrunden av det anförda finner utskottet någon åtgärd från riksdagens sida i anledning av motionerna icke vara påkallad.

Utskottet hemställer därför,

att förevarande motioner, I:50 och II:57, icke måtte för-anleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 14 maj 1957

På andra lagutskottets vägnar:

AXEL STRAND

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Strand, Nils Elowsson*, Axel E. Svenson*, fru Carlqvist, fru Svenson, herrar Huss, Mannerskantz och fru Hamrin-Thorell;

från a n d r a kammaren: herr Lundberg*, fru Ewerlöf*, herrar Odhe, Bengtsson i Varberg, fröken Höjer, fröken Sandell, herrar Rimmerfors och Larsson i Hedenäset.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.